

Pressmeddelande

Stockholm 25 september 2008

Kvartsdamm i keramisk industri

Exponering för kvartsdamm är ett underskattat hälsoproblem för många yrkesgrupper t ex anläggnings-, sten-, gruv- och porslinsarbetare. AFA Försäkring har beviljat 1 800 000 kronor till docent Nils Plato vid Karolinska Institutet för att studera kvartsdammsexponering bland porslinsarbetare vid Gustavsbergs fabriker.

Projektets syfte är att ta fram bättre underlag för riskbedömning av dammexponering i den keramiska industrin. Svårigheten med att bedöma kvartsdammsexponering under en längre tid beror ofta på att många av dem som utsätts arbetar på temporära arbetsplatser (tunnel- och bergrumsbyggen, anläggningsarbete med mera). Porslinsfabriken i Gustavsberg är där ett undantag.

Det är få kvinnor som utsätts för kvartsdamm i Sverige då kvarts mest finns inom tung, mansdominerad industri (sten-, bygg-, stål-, anläggnings- och gjuteribranschen). Men keramik- och porslinsindustrin är ett undantag och i den planerade studien så utgör kvinnor 37 % av den undersökta gruppen. Studien sker i ett urval av 1 215 anställda vid Gustavsbergs fabriker - både män och kvinnor - som mellan 1951-1996 vistades i en arbetsmiljö där inga andra kemiska yrkesexponeringar förekom utöver kvartsdamm. Detta urval anställda kommer sedan att följas upp i de rikstäckande nationella registren över totalbefolkningen.

- Hälsoriskerna vid arbete i den keramiska industrin har underskattats eftersom det finns en uppfattning att partikelexponeringen minskat genom arbetsmiljöförbättrande åtgärder, säger Nils Plato, docent vid Karolinska Institutet. Lungsjukdomen silikos orsakas till exempel av kvartsdamm – flera nya silikosfall har diagnostiserats under senare år och höga kvartshalter har uppmätts på ett flertal svenska arbetsplatser.

Studien ska leda fram till bättre kunskap om sambandet mellan kvartsdammsexponering och cancer samt hjärt-kärl- och luftvägssjukdomar. Resultaten kan även överföras till andra yrkeskategorier där damm- och partikelexponering är vanlig.

För ytterligare information kontakta:

Nils Plato, docent, Karolinska Institutet, Inst. för Folkhälsovetenskap, Avd för yrkesmedicin, 08-7373684, 070-4848537, nils.plato@sll.se

Hans Augustson, avdelningschef FoU-beredningen, AFA Försäkring, 08- 6964854, hans.augustson@afaforsakring.se

Rolf Eriksson, pressansvarig, AFA Försäkring, 08- 6964816, 0708-939577, rolf.eriksson@afaforsakring.se

Fakta om AFA Försäkrings forskningsstöd

År 2007 satsade AFA Försäkring cirka 150 miljoner kronor på forskning, utveckling och kunskapsförmedling. AFA Försäkring stöder FoU-projekt som syftar till att förebygga ohälsa och arbetsskador både inom den privata och offentliga sektorn. Vi ger också stöd för medicinsk forskning samt utveckling av behandlings- och rehabiliteringsmetoder. AFA Försäkring har under åren byggt upp en stor skadedatabas med information om arbetsolyckor och -sjukdomar bland sina försäkrade. Omvärldsanalyser och databasen är den primära utgångspunkten när man beslutar vilka projekt som ska få stöd. Det är ägarna, dvs arbetsmarknadens parter som tillsammans beslutar hur anslagen ska fördelas. Mer information om forskningsstödet finns på www.afaforsakring.se/foustod

AFA Försäkring administrerar avtalsförsäkringar, bestämda i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter. Försäkringarna ger stöd vid sjukdom, arbetsbrist, dödsfall och arbetsskada. Fler än tre miljoner människor omfattas av minst en av dessa försäkringar. En viktig del av verksamheten är också att stödja forskning och projekt som aktivt syftar till att förbättra arbetsmiljön. AFA Försäkring ägs av Svenskt Näringsliv, LO och PTK. Även parterna inom kommun- och landstingssektorn har givit oss i uppdrag att förvalta vissa avtalsförsäkringar. AFA Försäkring tilldelades 2007 "Utmärkelsen Svensk Kvalitet". www.afaforsakring.se